

Én a robot?

A rendszerváltás óta immár három évtized telt már el. Ezen közel emberöltőnyi időből, ha előveszünk egy akármikori, tetszőleges gazdasági, vagy a populáris bulvárnál mindössze egy hajszálnyival komolyabb hangvételű újságot, hetilapot, vagy akármilyen magazint, akkor szinte bizonyosan találunk legalább egy, de sokkal valószínűbb, hogy jelentősen több cikket arról, hogy az állam túl nagy és az élet túl sok területére türemkedik be - hiszen maga a Leviathán. Ez a gigászi, szörnyeteg a megszólalók univerzális ítélete alapján túlságosan sokba kerül, túlságosan sokan dolgoznak benne, és mint említettem már, az életünk túlságosan is sok területére terjeszti ki hatalmát.

A szerzők igyekeznek bizonyítani, hogy értelmetlen fenntartani a közigazgatást, az államigazgatást. Az állam legyen minél kisebb - lehetőség szerint akkora, hogy csak mikroszkóppal lehessen látni, vagy még inkább azzal se. A merészebb szerzők a közszolgáltatásokat is felszámolnák, piacositánák, kiszerveznék, vagy megengedőbb módon beérvék PPP konstrukciókkal.

Idén az élet brutális erővel mutatta meg, hogy mekkorát tévednek, mily elengedhetetlenek a közszolgáltatások: a működő iskolák, óvodák, kórházak nélkül apró darabjaira hullik szét az életünk, sőt utóbbiak nélkül valószínűleg rövid úton meghalunk.

A gazdasági társaságok, a vállalatok, az egyéni vállalkozók, stb. kihez fordultak segítségért? A bankokat ki menekítette meg a teljes megsemmisüléstől, alig egy évtizede, az előző válságban? Egy egyszerű balesetnél ki segít a bajba jutottnak?

A válaszom mindegyik kérdésre ugyanaz: az állam, az ő szakosított szerveivel, intézményeivel. Baj esetén mindenhol, mindig, mindenki az államhoz fordul.

A baj sajnos sokféle lehet.

Ezer arca van, és bárkire, bármikor, bárhol lecsaphat. Megbetegedhetünk, elveszíthetjük a munkánkat, csődbe mehet a vállalkozásunk, leéghet a házuk, elsüllyedhet a hajó, amin utazunk, elérverezhetik az ingatlant, amit hitelre vettünk, özvegyek maradhatunk, és minden szülő rémálma is megeshet velünk - nem csak mi magunk, hanem gyermekünk is lehet beteg, sőt fogyatékkal élő is.

Az igazán rövid felsorolásból is látszódik, hogy miért ilyen széles az állami szervek horizontja. Egészségügy, munkaügy, pénzügy, oktatásügy, szociális- és családjegyek ..., ahogy a bajok sora végtelen, az állam egyre több helyen igyekszik segítő szerepét betölteni, és az élet újabb, és újabb területein jelenik meg.

Szerencsére viszonylag ritkán van világgazdasági válság, a pandémia pedig egy még ritkább esemény. Az anyagi gondok, a betegségek, a válások, az egyéni tragédiák azért már sokkal gyakoribbak az emberek mindennapjaiban. A szociális és családjegyi területen tevékenykedő kormányhivatalnok, pláne ha az ügyfélszolgálaton teljesít szolgálatot - mint például a szerző önmaga is - jó rálátással bír az emberek sorsának alakulására, és az adott esetben a nehézségekkel, kihívásokkal küzdőnek biztos támpontot jelent. Segít, vagy legalábbis megpróbál segíteni. A segítségnek sok formája van - ugyanannyi, mint a bajnak, hiszen a cél, az hogy a bajba kerültnek segítsünk.

Néha a segítség „csak” információnyújtás, például a külföldről hazatérő családnak, hogy miképpen kell visszaigényelni a családtámogatásokat, vagy a nagycsaládosoknak, hogy milyen módon lehetséges benyújtani az autószerzési támogatásra a nyomtatványt.

Sokszor egy hibát kell orvosolni, esetleg orvosoltatni.

Az át nem vett, de nagyon is szükséges támogatás összege, az időben be nem mutatott irat, és emiatt leállított, vagy megszüntetett ellátás, az elvesztett utazási kedvezményre jogosító kártya, a lejárt kisgyerekes bérlettel közlekedett, és már meg is büntetett anyuka mind sürgős segítséget igényel. A visszaérkezett pénzből kellett volna kifizetni a lakbért, a családtámogatásokra nagyon is szüksége van az itt dolgozó külföldi családnak - mert egyébként is beteg az egyik gyerek, csak nem értették a kiküldött leveleket -, a tizenhatezres bírság mindenkinek fáj, de ma még igazolással elengedik – legalábbis a nagy részét.

Nem, valóban nem olyan mértékű bajok ezek, mint egy világjárvány, vagy a nemzetközi kereskedelem összeomlása, de ezeket is meg kell oldani. Az egyszerű embernek, a mindennapokban ilyen, és ehhez hasonló nehézségekkel kell megküzdenie, ezek a bajok, igenis komolyak, mert végül felmond a főbérlő, mert nem lesz gyógytornája a gyerekeknek, mert közlekednie mindenkinek kell ...

A fogyatékkal élőknek minden nehezebb, még az igénylő lap értelmezése is - mondjuk ez a feladat a legtöbb épp embernek is kihívást okoz a tapasztalataim szerint. Nekik még ebben is segíteni kell, ugyanúgy, ahogy a gyámság alól éppen kikerülő fiatalnak, vagy a szülői

házaat valamiért elhagyni kényszerülőknek is minden ügyintézés új, és idegen. Nem tud semmit, és nem ért semmit. Mind-mind arra szorul, hogy valaki segítsen neki.

A sok – sok baj közepette természetesen nem szabad megfeledkezni a jóról sem, születnek új gyerekek, akik után ellátást lehet igényelni, és folyósítani. A nagyobbak pedig felnőnek és egyetemre mennek, akiket a szülő beszámíthat.

Kormánytisztviselőként robot lennék, aki gépiesen végrehajtja a jogszabályban leírtakat?

Dehogya. Az ember vagyok, aki segít a bajba kerültnek, pontosan úgy, ahogy az állam sem csupán egy jogszabálygyár, hanem mindannyiunk közös eszköze, hogy biztonságosabban, jobban élhessünk, baj esetén legyen kihez forduljunk.